

Editöre mektup / Letter to editor

**Türk Ceza Kanununda tanımlanan yaralama suçları ile ilgili adli rapor düzenlenirken psikiyatri hekimlerinin cevaplaması istenen sorular
(The questions asked to the psychiatrists while preparing a forensic report on offences of bodily harm defined in the Turkish Penal Code)**

Hülya GÜLER,¹ Ahsen KAYA²

Sayın Editör,

Adli makamlar, resmi yazı ile travma olgularının adli raporlarının düzenlenmesini tüm hekimlerden isteyebilmektedirler. Kendisinden rapor düzenlenmesi istenen hekim, bilirkişi olarak bu görevi yerine getirmekle yükümlüdür. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ikinci bölümünde yer alan 62-73. maddeler bilirkişi incelemesi ile ilgili olup bu maddelerde çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren durumlarda bilirkişinin görüşünün alınmasına karar verilebileceği, bilirkişiliği kabul yükümlülüğü, bilirkişinin reddi, bilirkişilikten çekinme gibi konular yer almaktadır.¹ Bilirkişi olarak hekimlerden, travmanın ağırlığını Türk Ceza Kanunu'nda 'Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar' başlığı altında yer alan 86., 87. ve 89. maddelerde yazılı bulunan konular doğrultusunda ve adli makamların anlayacağı bir dilde değerlendirme yapmaları istenmektedir.² Hekimlerin bu konudaki değerlendirmelerinde ülke çapında bir standart sağlamak için de 'Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi' başlıklı rehber niteliğindeki kitapçık hazırlanmıştır.³ Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 22.07.2019 tarih ve 1194 sayılı yazısı ile Haziran 2019'da güncellenen rehberin kullanılması ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

2005 ve 2013 yıllarında hazırlanan rehberlerde olduğu gibi, Haziran 2019'da güncellenen rehberde de yaralama suçlarında rapor düzenlenirken, travmanın fiziksel etkilerinin yanı sıra ruhsal etkilerinin de göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulanmıştır. Bu konuya, güncel rehberde 'Travma Sonrası Ruhsal Bozuklukların Değerlendirilmesi' başlığı altında yer verilmiş olup travmaya bağlı ruhsal etkilene değerlendirilirken göz önünde bulundurulması gereken etkenler belirtilmiştir.³ Bu nedenle, adli rapor düzenleyen heki-

min, kişinin olaya bağlı ruhsal etkilene düzeyini değerlendirmek için Ruh Sağlığı ve Hastalıkları uzmanının görüşünü alması gerekmektedir. Bazen bu konu adli makamlarca doğrudan psikiyatri uzmanına sorulduğundan, uzman hekimlerin değerlendirme ölçütlerini bilmeleri önem taşımaktadır.

Travmaya bağlı ruhsal etkilene değerlendirilirken, psikiyatristlerin yanıtlaması gereken konuları üç ana başlık altında toplamak olasıdır. Bunlar şöyle özetlenebilir: 1) Kişinin ruhsal yakınmaları olayın etkisine mi bağlıdır, yoksa başka bir nedenle mi olmuştur? Bir başka deyişle, travma ile ruhsal bulgular/tanı arasında nedensellik bağı var mıdır? 2) Kişinin olaya bağlı ruhsal yakınmalarının düzeyi nedir? Olaya bağlı psikiyatrik bir tanı ölçütünü karşılayan ruhsal bozukluk oluşmuş mudur, yoksa sadece tanı ölçütlerini karşılamayan psikiyatrik yakınmalar mı söz konusudur? Tanı ölçütlerini karşılayan bir ruhsal bozukluk söz konusu ise, tanı nedir? 3) Olaya bağlı oluşan ruhsal bozukluk kalıcı bir bozukluk mudur?

Sonuç olarak, özellikle travmanın fiziksel bulgularının hafif olduğu durumlarda, olaya bağlı ruhsal travma bulguları cezayı ağırlaştırıcı etken olabilmektedir. Bu nedenle, travmaya uğramış kişilerin olaya bağlı yakınmalarının iyi tanımlanması, olaydan bağımsız durumlardan ayırt edilmesi, psikiyatrik açıdan hastanın özgeçmişinin sorgulanması, tıbbi kayıtlardaki bilgilerin ve tanı kodlarının hataya yer vermeyecek şekilde özenle kaydedilmesi, simülasyonun gözden kaçırılmaması gereklidir. Gerekirse, hastanın belirli bir süre gözlem altına alınması sonrası karar verilmelidir. Böylece rapor düzenlenmesinde gerçekleştirilecek hataların önüne geçilerek, adaletin doğru bir şekilde uygulanmasına katkıda bulunulacaktır.

KAYNAKLAR

1. 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu. Resmi Gazete, 17.12.2004, sayı. 25673. Erişim tarihi: 26.08.2019. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5271.pdf>
2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. Resmi Gazete, 17.12.2004, sayı. 25673. Erişim tarihi: 26.08.2019. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

3. Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi. Haziran 2019. Erişim tarihi: 26.08.2019. <https://www.atk.gov.tr/tckyaralama24-06-19.pdf>

¹ Dr. Öğr. Üyesi, ² Doç. Dr., Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD, Bornova/İzmir
E-mail: drhulyaguler@yahoo.com